

Stan wyjątkowy nie ogranicza prawa do obrony - stanowisko Prezesa NRA i Dziekan ORA w Białymstoku

Przepisy dotyczące wprowadzenia stanu wyjątkowego na terenach przygranicznych oraz praktyka Straży Granicznej nie powinny ograniczać prawa do obrony, do sądu i świadczenia pomocy prawnej przez adwokatów - podkreślają adw. Przemysław Rosati, prezes NRA oraz adw. Jowita Grochowska, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Białymstoku.

Stanowisko w tej sprawie wraz z opinią prawną sporządzoną przez adw. dr Katarzynę Ciulkin-Sarnocińską, zostało skierowane do ministra spraw wewnętrznych i administracji Mariusza Kamińskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich dr. hab. Marcina Wiącka, komendanta głównego Straży Granicznej gen. dyw. SG Tomasz Pragi i komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej płk. SG Andrzeja Jakubaszka.

Prezes NRA i Dziekan ORA w Białymstoku zwracają uwagę, że ustawa o stanie wyjątkowym, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 2021 r. w sprawie ograniczeń wolności i praw w związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego, nie dopuszczają ograniczenia prawa do obrony i prawa do sądu, zagwarantowanego także w Konstytucji RP (art. 233 ust. 1 Konstytucji RP). Tymczasem na terenach objętych stanem wyjątkowym odmawia się ich cudzoziemcom ubiegającym się o wszczęcie wobec nich procedur ochrony międzynarodowej i o kontakt z pełnomocnikiem lub obrońcą. Takie działania są sprzeczne z międzynarodowymi przepisami, wynikającymi z członkostwa Polski w Organizacji Narodów Zjednoczonych, Radzie Europy i Unii Europejskiej.

Praktyką Straży Granicznej stało się także odmawianie adwokatom informacji telefonicznej o osobach oczekujących na pomoc prawną. Straż Graniczna powołuje się przy tym na § 1 ust. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 2021 r. w sprawie ograniczeń wolności i praw w związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego. Przepis ten jednak nie pozwala na ograniczenie kontaktu cudzoziemca z jego pełnomocnikiem (oraz pełnomocnika z cudzoziemcem) ani na ograniczenie dostępu do informacji. Informacje te bowiem nie mają charakteru publicznych, dotyczących czynności prowadzonych na obszarze objętym stanem wyjątkowym, w związku z ochroną granicy państwowej oraz zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji.

Sygnatariusze stanowiska zwracają też uwagę na nieprawidłową praktykę działania funkcjonariuszy Straży Granicznej, którzy skupiają się na ustalaniu okoliczności udzielenia pełnomocnictwa adwokatom przez cudzoziemców, a nie na przesłankach i podstawach wniosku o ochronę międzynarodową.

Ustawowe zadania Adwokatury nakładają na adwokatów obowiązek rzetelnego i sumiennego wykonywania swoich obowiązków również w nadzwyczajnych warunkach stanu wyjątkowego. Dlatego zwracamy się o pilne podjęcie systemowych rozwiązań pozwalających na wyeliminowanie opisanych nieprawidłowości, które są cyklicznie zgłaszane przez adwokatów – czytamy w stanowisku.

[\(czytaj pismo\)](#)

[\(czytaj opinie adw. dr Katarzyny Ciulkin-Sarnocińskiej\)](#)